

FÖRORD

Av föregående häfte framgår att trakterna söder och väster om Flåsjön är koloniserade av finnar. Redan i början på 1650-talet började finnar svedja här, och 1658 köpte en finne, Erik Olofsson från Ramsele, hemmanet Jonsgård i Ström, till vilket hemman Flåsjöskogen hörde (jfr häfte 1 s 19). Landshövdingen Sparre utfärdade som bekant nedsättningsbrev den 7 februari 1666 för Anders Olofsson att bosätta sig i Alanäset, Isak Pedersson att bosätta sig i Havsnäs och Erik Jonsson i Ringvattnet. Erik Olofsson ovan och Anders Olofsson i Alanäset var bröder. Isak Pedersson i Havsnäs efterträddes av sonen Per Isaksson och finnen Lars Zakrisson från Lungsjön i Ramsele. Lars flyttade 1689 till Lillholmen. Enligt kartan på sidan 28 i häfte 1 fanns år 1717 byar anlagda både vid Ströms vattudal och Flåsjön, och av dessa byar var Alanäset, Siljeåsen, Ringvattnet, Havsnäs, Holmen (Lillholmen), Hillsand och Oppvatnet (Renålandet) befolkade av finnar.

Samtliga byar hörde till Ströms socken. Alanäs socken fanns inte denna tid. I kyrkligt avseende hörde Ströms socken till Hammerdals pastorat. Men kyrka fanns det i Strömsund. Att besöka kyrkan var både tidsödande och förenat med vissa svårigheter, särskilt för gamla och sjuka. Sommartid fick flåsjöborna ro till Lövberga och sedan gå eller rida till Strömsund. På vintern var det bättre. Då kunde de åka släde hela vägen. Men ibland var vägen ofarbar på grund av snöstormar och liknande. Isak Pederssons far var från Rörström, men han dog i Havsnäs 1682. "Med mycket besvär fördes hans lik till Ströms kyrka, finnarnas tempel". Kistan drogs på en kälke av Lars Zakrisson, som då inte flyttat till Holmen, och resan till Ström tog två dagar.

Men 1808 blev det ändring. Då bildades Alanäs kapellag och samma år invigdes Alanäs första kyrka. Nu hade vi fått en egen socken. Ordet socken kommer ju av verbet söka. Flåsjöborna sökte sig till sin kyrka.

Åren 1808 - 1812 hade Alanäs kapellbor ingen egen präst. Kapellpredikanterna i Tåsjö skötte under dessa fyra år de kyrkliga förrättningarna i Alanäs. 1808-1810 var Per Nodenstedt alanäsbornas själavårdare, och 1810 - 1812 sköttes denna befattning av Daniel Harlin. Sistnämnda år fick alanäsborna en egen kapellpredikant, Johan Wedin.

År 1873 lades Alanäs som annex under Ströms då nybildade pastorat. Ströms socken hade ju förut varit annex under Hammerdal. I stället för kapellpredikant fick Alanäs församling nu en komminister. Den förste komministern i Alanäs var Jon Bergstrand.

--

I detta häfte skall berättas något om Alanäs första kyrka. Fram till 1845 har det varit svårt att få tag på material. Men från och med detta år finns en sammanhängande följd av sockenstämmoprotokoll att tillgå.

Häftet börjar med en artikel av Gustav Hedenvind Eriksson: "Hös pälsmakares syn". Sedan följer en förteckning över de präster, som tjänstgjort i Alanäs. Det har ju hänt en hel del i församlingen, och många tycker det är intressant att veta vem som var präst, när det eller det hände. En anhållan från flåsjöborna att få bygga en kyrka är ordagrant återgiven. Samma är förhållandet med domkapitlets utslag på denna begäran. Läsningen vållar inte så stora svårigheter, och det kan ju vara intressant att få läsa dessa skrivelser i original.

Ovinger Wärdberg